

Situationskort til refleksionspil

Se del 2, øvelse 10 for introduktion.

Situation 1

I 4. klasse skal børnene evaluere læringsmålene i engelsk på Meebook. Et af målene er, at børnene kan nævne ti frugter og grønsager på engelsk. Josef, som er en lidt stille dreng, bliver i tvivl om, hvorvidt han kan navnene på ti frugter og grønsager. Læreren Agnete beder ham om at gå hjem og læse op på det. Hun siger: "Jeg stiller de krav til dig, fordi jeg ved, at du kan. Du kan godt gå hjem og læse op på det". Josef ser ud til at være i tvivl om begge dele. Det samme gør flere af de andre børn i klassen.

Situation 2

Børnene i 4. klasse skal evaluere læringsmål i læringsportalen. Det drejer sig om mål i dansk, matematik og engelsk. Læreren Agnete understreger, at det er en individuel opgave. Man må ikke tale med hinanden. Agnete tilføjer, at børnene selv skal vurdere, hvad de kan i musik, for hun ved det ikke (klassen har en anden lærer i musik). Flere børn småsnakker med hinanden om evalueringen. I dansk skal eleverne evaluere flere forskellige undervisningsforløb; eventyr, svensk/norsk og salmer. Agnete læser teksten op og siger: "I må gerne give jer selv en stjerne, hvis I kan det, I evaluerer". Isak har sat en stjerne længere nede i prøven, men bliver bedt om at gå tilbage. Agnete siger: "I må tage stilling til, om I skal have en stjerne eller ej. Har du forstået, at man skriver et eventyr på én måde og en opskrift på en anden måde, så kan du give dig selv en stjerne". En del børn har givet sig selv en stjerne på tegn, som de endnu ikke er blevet undervist i. Det går ikke, og Agnete beder dem slette dem igen.

Situation 3

I 3. klasse skriver børnene hver fredag eftermiddag logbog om, hvad de har oplevet og lært i ugens løb. Som optakt til arbejdet starter læreren Edith med en fælles brainstorm på tavlen, hvor børnene taler om, hvad de har lavet i skolen i ugens løb. Monrad, en dreng i klassen, fortæller at han har lært, at man kan være sammen med kammerater til halloween. Edith siger: "Det var egentlig ikke i skoletiden, men jeg sætter den på alligevel". Yousef, en anden dreng i klassen, siger, de har arbejdet med Chromebook. Edith spørger: "Men hvad har du lært af det?". Sigrid, en pige i klassen, siger, at hun har lært selv at sidde og lave, hvad man vil på Chromebook. Edith spørger Yousef om, hvad de lavede på Chromebook. Da han ikke svarer, siger hun: "I lærte at arbejde på Grammatip på Chromebook". Edith fortsætter: "Vi har haft klassemøde og talt om legegrupper". Logbøgerne bliver delt rundt. De fleste elever er hurtigt i gang. Yousef spørger, hvor mange linjer de skal skrive. "Fem", siger Edith. Når børnene har skrevet noget om skolen, og hvad de har lært og oplevet, må de skrive om halloween. Derefter er der valgfrie aktiviteter.

Situation 4

I 3. klasse forbereder børnene en præsentation af deres portfolio, der skal danne afsæt for skole-hjem-samtalen. Læreren Aske siger, at denne skole-hjem-samtale er børnenes samtale. Denne dag er sidste chance for, at børnene kan forberede samtalen. Det foregår på den måde, at eleverne skal øve deres præsentationer for hinanden i smågrupper. Eva, Josefine og Frederikke er i gruppe sammen. De går til præsentationerne, som var det et skuespil. De starter med at fordele far- og mor-rollen. Eva starter, hun siger: "Hej, far og mor og Aske og Katinka. Jeg vil gerne præsentere min blærerøvportfolio". Hun starter med at vise de produkter, hun har udvalgt. Hun gør meget ud af at sige, hvad der var let eller svært. Selve arbejdsprocessen og refleksioner over, hvad hun lærte, får mindre opmærksomhed. Et af kriterierne i portfolioen handler om noget, som eleverne ikke tog alvorligt. Her fortæller Eva om en situation, hvor hun ikke gjorde det godt nok. Hun slutter af med at fortælle, at nu har hun lært, at man skal tage sig sammen og koncentrere sig. Da grupperne er færdige med deres forberedelser, mødes de igen i klassen, hvor udvalgte børn skal fortælle om deres valg og begrundelser. Asbjørn fortæller om en dag, hvor han lavede mange regnestykker. Aske spørger: "Ja, og hvad siger det om dig, Asbjørn?". Asbjørn svarer, at det siger noget om, at han godt kan lide at skynde sig, være hurtig og nå meget. Aske siger: "Ja, for portfolioen siger jo ikke bare noget om de ting, I har valgt, men også noget om jer". Mange børn er ivrige efter at præsentere deres produkter. Aske roser dem for at have lyst til at fortælle. Han siger: "Det er så dejligt, at mange gerne vil have blærerøvstid".

Situation 5

I 4. klasse underviser Bertram eleverne i at håndtere følelser. Undervisningen tager udgangspunkt i nogle billeder, der danner afsæt for at tale om forskellige måder at reagere på, når man bliver vred.

Han viser børnene en drage og fortæller, at dragen “slår med ord”, og viser med sin krop, hvad dragen gør, når den bliver sur. Næste billede er en dynamitstang. “Hvordan har man det, når man er en dynamitstang?”. Det næste billede er en bombe. Bertram spørger ud i klassen, om børnene har prøvet at være en tændstik. Børnene tilkendegiver, at det har de. Det næste billede er en regnsky. “Det er den slags personer, hvor man begynder at græde. Selvom man er vred indeni, er man ked af det udenpå”, fortæller han. Bertram fortsætter med at finde billeder frem og hænger dem op, mens han taler med børnene om forskellige måder at blive vred på. “Man kan være vred som en løve – bag løven ligger en flok andre løver. Det kan handle om, at man passer på nogen, som man holder af”, fortæller han. Der hænger nu billeder af fx en bi, et hulepindsvin, en bjørn omgivet af ild, en vulkan og en skildpadde i klassen. Det sidste billede er en slange. “Den har slået en knude på sig selv”, siger en pige. Bertram nikker anerkendende. Derefter skal børnene overveje, hvordan de selv reagerer, når de bliver vrede. “I skal gå hen til det billede der passer til, hvordan I bliver vrede”, siger Bertram. Mange børn går derhen, hvor sidemakkeren stiller sig, mens andre går alene og ser ud til at “tænke, så det knager”. “Hvad nu, hvis jeg ikke ved det?”, spørger en dreng. Han får ikke noget svar og ender med at stille sig ved det billede, der er tættest på. Bertram begynder derefter at interviewe børnene: “Trine, jeg starter med dig. Du er en regnvejrssky – hvordan kan man se, at du er det?”. Trine ser lidt forvirret ud og kan ikke rigtigt give et svar. Hun ender med at sige, at det kan man nok ikke rigtigt se. Bertram nikker og siger, at man ikke altid kan se, at man er ked af det indeni. Derefter tager han et billede af gruppen af elever, der har valgt regnskyen. Andre børn står alene eller i par. “Kommer det på Facebook?”, spørger et barn, da Bertram tager fotoet af ham. “Nej, nej, nej”, siger dansklæreren, der også er til stede i lokalet. Bertram fortæller, at han vil hænge billederne op i klassen, så børnene kan huske på, at de bliver vrede på forskellige måder. Der opstår lidt uro i klassen, og flere siger, at det ikke er rart, at Bertram tager billeder af dem. Bertram bryder ind: “Det er faktisk vigtigt, at I lytter til klassekammeraterne. I får noget rigtig god viden om hinanden her”.

Situation 6

I 4. klasse starter dagen med det, der kaldes humørbarometeret. Konceptet går ud på, at børnene skal vurdere deres humør på en skala fra ét til ti. På skift spørger læreren hvert enkelt barn, der svarer med et tal og eventuelt en forklaring. Ideen er, at det skal blive lettere for læreren at støtte børnene, ligesom det skal give børnene mulighed for at tage hensyn til hinanden. Den første dreng svarer: "Jeg er ked af det i dag". Læreren spørger, om han vil fortælle hvorfor. Drengen fortæller, at han er ked af det, fordi han var syg i går og ikke kunne komme til sport. Den næste dreng siger: "Glad – og jeg vil ikke fortælle hvorfor". Sådan fortsætter det hele vejen rundt. Børnene, som er kede af det og ikke vil fortælle hvorfor, bliver spurgt, om læreren skal spørge ind til dem senere på dagen. De fleste siger nej tak. Da læreren har været stort set hele klassen rundt, er stemningen noget tung. Flere børn ligger med overkroppen hen over bordet og hovedet gemt i armene. Den sidste, der bliver spurgt, er Asger. Han siger: "Jeg er rigtig glad, fordi jeg har haft en rigtig dårlig morgen". På et splitsekund bryder klassen ud i grin, og den ellers lidt triste start på dagen, hvor mere end halvdelen af klassens børn har fortalt, at de er enten "midt imellem" eller "kede af det", blødes op af smil og latter.

Situation 7

Skolen har besluttet at styrke forældresamarbejdet, og i den forbindelse skal forældrene komme mere på skolen. Ledelsen beslutter, at alle indskolingsklasserne skal invitere forældrene til en fernisering, hvor børnene skal præsentere, hvad de har arbejdet med i årets løb.

I 3. klasse sættes bordene op, så hvert enkelt barn har sit eget bord. Børnene laver navneskilte og sætter dette forrest på bordet. På bordene udstiller børnene *deres* skolemateriale. Der er udfyldte bogsider, tegninger, klip og bøger lavet af børnene selv. På dagen mødes alle børn og forældre i den store sal. Børnene optræder med sange, og bagefter går forældre og børn til klasserne. Her skal børnene og forældrene samtale om barnets udstillede produkter. Mens forældre og børn bevæger sig rundt mellem udstillingerne, bliver det tydeligt, at børns skoleprodukter er ret forskellige. Nogle børn kan fremvise lange tekster, mens andre børn primært kan fremvise tegninger. Men som en mor bemærker, så har hendes barn "kun" tegnet nogle ret flotte tegninger. To af klassens børn er ikke i skole. De har heller ikke stillet op. De er forskånedes for at være med, fortæller læreren.

Situation 8

I 3. klasse introducerer klassens lærer Anette et nyt koncept, som hun kalder “ugens ven”. Hver fredag skal børnene kåre et barn i klassen, der har udmærket sig ved at være en særlig god ven. Anette har forberedt et lamineret papir med overskriften “ugens ven”, som hun hænger op i hjørnet af tavlen. På midten af papiret er der gjort plads til et billede af ugens ven.

Anette spørger børnene: “Hvordan kan man blive ugens ven?”. Samir smiler lidt usikkert og siger: “Måske hvis jeg er mindre fjolleagtig”. En anden foreslår, at man kan være god til at spørge, om man vil være med til at lege. Efter en fælles snak om, hvordan man er en god ven, spørger Anette om der er nogen, der har forslag til, hvem der skal være ugens ven. Hun understreger, at det ikke bare skal være ens bedste ven.

Ahmed sidder med hovedet i hånden, med ryggen til resten af klassen. Han hænger lidt ind over bordet og nulrer et papir, mens han kigger ud ad vinduet. Sami siger, at han ikke ønsker at foreslå nogen, men Anette fortæller ham, at alle *skal* nævne mindst én kandidat. Sami tøver, kigger lidt rundt og trækker på skuldrene. Anette siger, at han lige kan tænke sig om. Når de andre har givet deres bud, kan han svare. Flere børn foreslår kandidater. Især tre forskellige piger bliver nævnt som mulige kandidater. Begrundelserne lyder, som følger:

“Louise har hjulpet mig med opgaverne”, “Alberte, fordi hun hjalp mig op, da jeg havde slået mig i frikvarteret”, “Alberte, fordi hun hjælper mig hele tiden”, “Cecilie, fordi hun trøstede mig, da jeg var ked af det”, “Cecilie trøster mig, hver gang jeg græder eller er ked af det i frikvarteret”.

Ahmed sidder lidt uroligt på stolen. Han vender sig væk, hænger med hovedet og deltager ikke i samtalen. Anette spørger ud i klassen; “Hvordan mærkes det at få at vide, at man har været god? Jeg synes selv, det er dejligt at mærke, når man får ros”. Anette vender blikket mod Sami, men han trækker bare på skuldrene. Ahmed kigger stadig ud ad vinduet, hans hage hviler tungt i begge hænder, og skuldrene hænger slapt. Han sukker dybt, mens Anette tæller stemmerne op.

Der er to piger, der har fået lige mange stemmer. Anette siger: “Cecilie er jo ny i klassen, og jeg ved, at Alberte ikke bliver ked af det. Når man ikke bliver ugens ven, er det jo *ikke*, fordi man ikke har gjort det godt”. Cecilie stråler, da hun modtager prisen. Anette tager et billede af Cecilie, som hun hænger op på tavlen den følgende dag.

Situation 9

I 3. klasse skal børnene evaluere læringsmål i natur/teknik på Meebook. Peter, klassens lærer, introducerer opgaven i en opmuntrende tone: “Der er tre små mål, læs dem ... Jeg ved, I er virkelig gode til det. Der er tre små mål. I gør det bare så godt, som det er muligt. Det er ikke en stavekonkurrence, men man *skal* skrive det. Da jeg gik i 3. klasse, kunne jeg heller ikke skrive helt perfekt. I må love mig ikke at gå i spåner!”

Der er lidt uro, mens børnene langsomt kommer på plads med iPads og logger ind én efter én. Der er stadig et par stykker, der mangler en iPad. Peter forlader klassen for at hente et par stykker mere.

Samir lister forbi med et smil og en finger på læben, som ville han sige: “Du må ikke sige noget”. Så tjekker han plakaten med påtegnede muskler og vender derpå tilbage til sin plads. Benjamin løber lystigt frem og tilbage.

Børnene er i gang. Der er let snak rundt i lokalet. En pædagog går rundt mellem bordene og hjælper børnene. Både Peter og pædagogen taler i et let forhøjet toneleje: “Jaa, det er rigtigt, I er seje”. De opmuntrende kommentarer suppleres af små støttende berøringer på børnenes skuldre. Abas går rundt i små cirkler lige bag ved Peter og spørger så om hjælp, mens han sukker højlydt. Peter fører ham hen foran tavlen, hvor det laminerede papir med klassens arbejdsregler hænger. Han peger på den regel, hvor der står, at børnene skal være stille. Derpå følger han Abas tilbage til sin plads.

De fleste børn er færdige, men der sidder stadig seks elever tilbage på deres pladser. Resten fylder på forskellig vis rummet op med dans, grin, råb og snak. Peter er ude af klassen. Da han kommer tilbage, klapper han rytmen, der indikerer, at børnene skal lytte. Lidt efter husker han dem på, at de skal være stille. Benjamin danser, skriver et ord, måske fire, inden nye dansetrin skal afsted, denne gang fra stolen ... Derefter vender han sig mod makkeren til venstre. Peter reagerer ved at følge Benjamin ud på gangen.

Alfred er en af de sidste tilbage. Han veksler mellem dybe suk, fordybelse og lange blikke mod døren, der jævnlige åbnes og lukkes af de mange børn, der er færdige. Til sidst lægger han hovedet i hænderne. De store øjne er let blanke. Da Peter blidt aer ham over håret, svarer han: “Jeg må være den dumme og langsomme i klassen”.